

Perkerdanske sprogblomster

Har man gennem længere tid haft sin daglige gang blandt unge i et flerkulturelt byområde, vil man sikkert have bemærket, at en særlig måde at bruge det danske sprog, som nogle af de unge selv lidt spøgefuldt kalder *perkerdansk* har vundet udbredelse.

I Sverige lancerede dialektforskeren Ulla-Britt Kotsinas allerede i slutningen af firserne begrebet "*Rinkebysvensk*" opkaldt efter en forstad i Stockholm, hvor der bor mange tosprogede. Her finder man mange træk, som minder om de perkerdanske omvendinger af ordstillinger, indlån af mellemøstlige slangord og staccato-prægede sprogrytmer.

De tokulturelle unges sprog er ikke en ny dansk dialekt, hvilket ville kræve en udbredelse på tværs af aldersgrupper. Fænomenet ser ud til at toppe i 12 - 16 års alderen, hvorefter mange unge skifter til en standarddansk variation, hvor den etniske baggrund højst lader sig spore i udtalen. Man kan formode at en del ressourcestærke unge ved at distancere sig fra det hårde gadesprog, ønsker at styrke deres muligheder i uddannelsessystemet og for at begå sig på arbejdsmarkedet.

Samtidig er der mange unge som tilsyneladende formår at skifte ubesværet mellem det perkerdanske *vennesprog* og en standarddansk variant. Den danske forsker Pia Quist nævner et eksempel, hvor en teenagepige taler vennesproget når hun går tur på Nørrebrogade med veninderne, men vælger standarddansk, når hun hjælper sin lillesøster med lektierne. Netop evnen til at skifte kode efter situationen viser, at vennesproget ikke bare er et udtryk for dårligt tilegnet dansk talesprog. Interessant nok er der også en del etnisk danske unge, som lejlighedsvis taler perkerdansk, når de er sammen med deres tokulturelle venner.

Perkerdansk er derfor i mange tilfælde snarere et udtryk for bredden og kreativiteten i de unges sprogkompetencer. Det udgør en identitetsmarkør, der demonstrerer det tredobbelte tilhørsforhold til et bymiljø, en bestemt etnisk gruppe og det flerkulturelle ungdomsmiljø som helhed.

I denne forstand er fænomenet da heller ikke så nyt endda. Også tidligere generationer af "pæne" voksne har korset sig over det sprog som blev benyttet arbejderklassens unge og gadens rødder. Overdreven fokus på sprogrøgt kan derfor ses som et overgreb på linie med det, som efterhånden har gjort det af med de fleste af de gamle danske dialekter. Derimod kan der være grund til at støtte de svageste børn og unge i at udvikle en bevidsthed om, hvordan man med fordel skifter sproglig kode alt efter hvilken social sammenhæng man befinder sig i. Det er oftest de marginaliseringsstruede unge som ikke evner at foretage denne skelnen og derfor falder håbløst igennem så snart de bevæger sig uden for vennegruppen.

De unges sproglige udvikling og identitet kan styrkes ved:

- At anerkende de unges eget sprog ved at benytte det som udgangspunkt for undervisningsforløb, der fx også kan inddrage gamle danske dialekter.
- At bevidstgøre de unge ved at tale med dem om, hvor vennesproget gavner dem og hvor det spænder ben.